

18338

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

**ศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโท
สาขาพัฒนาการเกษตร ปีพุทธศักราช 2543**

**Study on Further Study Need of Master Degree
In Agricultural Development , Year 2000**

T096154

โดย

นายภาสกร อินทสุวรรณโณ

รฟ.
ภา493ค
2544

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 16154
วันเดือนปี..... 22 Jun 2000

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

พ.ศ. 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

ศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโท
สาขาพัฒนาการเกษตร ปีพุทธศักราช 2543

Study on Further Study Need of Master Degree
In Agricultural Development , Year 2000

โดย

นาย ภาสกร อินทสุวรรณโต

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วทบ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 21 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2544

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ..... 21.3.44
(ผศ.ดร. ทิพวรรณ ลิ้มงูร)

กรรมการปัญหาพิเศษ..... 21.3.44
(รศ. อภิชาด ศรีสันติธรรม)

หัวหน้าภาควิชา..... 21.3.44
(อาจารย์สุพุมภรณ์ ชันศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท
สาขาพัฒนาการเกษตร ปี พุทธศักราช 2543

โดย : นาย ภาสกร อินทสุวรรณโณ

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(ผศ.ดร. ทิพวรรณ ลิ้มงูร)

...../...../.....

ปัญหาพิเศษเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตรและเพื่อศึกษาภูมิหลังของผู้สนใจที่จะศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งใช้ประชากรเป็นนักศึกษาปีที่ 4 ใน 8 ภาควิชาภายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และบุคคลภายนอกสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 168 ราย

1. ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นทั้งเพศหญิงและชายในจำนวนเท่ากันมีอายุอยู่ในช่วง 20 - 25 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นโสดยังไม่ได้ประกอบอาชีพเพราะเป็นนักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีและส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2545 และส่วนใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงานเนื่องจากยังเป็นนักศึกษาและยังไม่มีรายได้

2. ข้อมูลทางด้านความต้องการในการศึกษาต่อพบว่าส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร เพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา สาขาที่ต้องการศึกษาต่อคือสาขาพัฒนาการเกษตร สาขาส่งเสริมการเกษตร สาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตร และมีปัญหาและอุปสรรคที่จะทำให้ไม่ได้ศึกษาต่อเพราะขาดแคลนเงินทุน ส่วนแผนพับแนะนำหลักสูตรนั้นส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม สำหรับค่าใช้จ่ายในการศึกษานั้นมีความเห็นว่าเหมาะสมแล้วและเมื่อได้รับการคัดเลือกส่วนใหญ่จะรับภาระค่าใช้จ่ายได้โดยส่วนใหญ่จะเลือกการเรียนในโปรแกรม ก. ซึ่งต้องทำวิทยานิพนธ์และจะเลือกเรียนในภาคปกติที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ความคิดเห็นต่อหลักสูตรปริญญาโทเห็นว่าเหมาะสมที่จะเปิดเป็นอนุปริญญาซึ่งจะได้ผลิตบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือและแนะนำจากบุคคลหลายท่านด้วยกันซึ่งผู้วิจัยจะลืมเสียมิได้กล่าวคือ

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ ถิมังกูร ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ และรองศาสตราจารย์ อภิชาติ ศรีสันติธรรม กรรมการปัญหาพิเศษ รวมทั้งคณาจารย์ ภาควิชาเทคนิคเกษตรทุกท่านไว้เป็นอย่างสูงที่ได้ให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของงานวิจัยในครั้งนี้

ขอบคุณนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามรวมทั้งบุคลากรภายนอกสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และเพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือ

ภาสกร อินทสุวรรณ โณ

มีนาคม 2544

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(ก)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	4
บทที่ 3 วิธีการวิจัยและอุปกรณ์ในการวิจัย	12
บทที่ 4 ผลการวิจัย	19
บทที่ 5 สรุปการศึกษาและข้อเสนอแนะ	31
เอกสารอ้างอิง	34
ภาคผนวก	35
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	36
แบบสอบถาม	43
แผ่นพับแนะนำหลักสูตรปริญญาโทสาขาพัฒนาการเกษตร	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงนักศึกษาแต่ละชั้นปีดังนี้	13
ตารางที่ 2 แผนงานและระยะเวลา	17
ตารางที่ 3 เพศ	20
ตารางที่ 4 อายุ	21
ตารางที่ 5 สถานภาพปัจจุบัน	21
ตารางที่ 6 อาชีพ	21
ตารางที่ 7 คุณวุฒิทางการศึกษา	22
ตารางที่ 8 ปีที่สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี	22
ตารางที่ 9 ประสบการณ์ในการทำงาน	22
ตารางที่ 10 งานที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร	23
ตารางที่ 11 รายได้ปัจจุบัน	23
ตารางที่ 12 ความต้องการในการศึกษาต่อ	25
ตารางที่ 13 เหตุผลในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท	26
ตารางที่ 14 สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ โดยคิดจากจำนวนสาขาที่มีผู้เลือกมากที่สุด	27
ตารางที่ 15 สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ โดยคิดจากลำดับความต้องการ	28
ตารางที่ 16 ปัญหาหรืออุปสรรคที่จะทำให้ไม่ได้ศึกษาต่อ	28
ตารางที่ 17 ความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาหลักสูตรปริญญาโทสาขาพัฒนาการเกษตร	29
ตารางที่ 18 ความคิดเห็นต่อค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ	29
ตารางที่ 19 ความคิดเห็นต่อการรับภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาจนจบหลักสูตร	29
ตารางที่ 20 โปรแกรมที่ต้องการเลือกเรียน	29
ตารางที่ 21 ช่วงเวลาเรียน	30
ตารางที่ 22 เหตุผลในการเลือกเรียนที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	30
ตารางที่ 23 สาเหตุการเลือก	30
ตารางที่ 24 สาเหตุที่ไม่เลือก	30

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

(Statement of the Problem)

การศึกษานับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าของประเทศและสังคมเพราะการศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาบุคคลของประเทศให้เป็นผู้รู้จักคิด ผู้รู้จักทำ รู้จักแก้ไขตลอดจนใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสิ้นเปลืองน้อยที่สุด ในทำนองเดียวกันการศึกษาทางการเกษตรนับว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการจัดการศึกษาด้านอื่น ๆ เนื่องจากการเกษตรเป็นพื้นฐานของสังคมไทย การศึกษาการเกษตรนั้นได้จัดให้กับประชาชนของประเทศในระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา มีความจำเป็นที่ต้องมีการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้มีประสิทธิภาพ เราจึงต้องศึกษาค้นคว้าต่อไป จึงได้มีการเปิดหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตรซึ่งในการศึกษาในระดับปริญญาโท เมื่อศึกษาไปแล้วทำให้คนมีความรู้และขีดความสามารถสูงขึ้นเพิ่มศักยภาพด้านกำลังคนซึ่งในการพัฒนาการเกษตรในด้านต่างๆ เริ่มจากสมองความคิดของมนุษย์ ถ้ามนุษย์มีความรู้เพิ่มขึ้นมีความสามารถก็จะทำให้มีการพัฒนาทางการเกษตรไปในทางที่ดีทำให้ฐานเศรษฐกิจของประเทศมั่นคงและความเป็นอยู่ของบุคลากรในประเทศดีขึ้นตามไปด้วย

ดังนั้นทางภาครัฐควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุคลากรสนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เพื่อที่จะได้มีนักพัฒนาทางการเกษตรที่มีคุณภาพมาพัฒนาการเกษตรให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น จากที่ได้กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตศึกษา ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังและบุคคลภายนอกสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสนับสนุนการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตให้ภาควิชาเทคนิคเกษตรได้ปรับปรุงพัฒนาและการจัดเตรียมความพร้อมให้แก่ นักศึกษา ก่อนที่จะเข้าศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาโท

วัตถุประสงค์

(Objective of the Study)

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร
2. เพื่อศึกษาภูมิหลังของผู้สนใจที่จะศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Significance of the Study)

1. ทราบถึงความต้องการในการศึกษาต่อของบุคลากรและนักศึกษา เพื่อจะได้เป็นแนวทางและเสนอข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการและประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้แก่ผู้สนใจ
2. ทราบถึงภูมิหลังของบุคลากรและนักศึกษาที่ต้องการจะศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร เพื่อเป็นแนวทางในการเปิดหลักสูตรตามความต้องการ

ขอบเขตของการศึกษา

(Scope and Limitation)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร ของกลุ่มเป้าหมายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของภาควิชา เทคนิคเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร พืชสวน ปฐพีวิทยา เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ วิทยาศาสตร์การประมง เทคโนโลยีการผลิตพืช และบุคลากรภายนอกสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร องค์การพัฒนาเอกชน โรงเรียน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กรมปศุสัตว์ กรมประมง และศิษย์เก่าคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์

(Operational Definition of Terms)

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการ
เกษตร

หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายของการเรียนและจุดประสงค์
ของการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงเป้าหมาย ดังนั้นจุดประสงค์เหล่านี้จะเป็นเครื่องชี้แนวทางในการ
เลือกและจัดเนื้อหาตลอดจนบ่งชี้ถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนรวมถึงการประเมินผลด้วย

สาขาพัฒนาการเกษตร หมายถึง สาขาวิชาหนึ่งของภาควิชา เทคนิคเกษตรที่จัดการเรียน
การสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ตรวจเอกสาร

(Review of Related Literature)

การศึกษาครั้งนี้แบ่งการตรวจเอกสารออกเป็น

1. ความหมายของความต้องการของมนุษย์

Maslow (ศิรินันท์, 2524 : 167 – 168) ได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์ตามลำดับความจำเป็นพื้นฐานของชีวิตไว้ดังนี้

- ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) คือ ความต้องการสิ่งจำเป็นพื้นฐานของชีวิต ตั้งแต่ต้องการอากาศ น้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน นอนหลับและต้องการสืบพันธุ์ให้ชีวิตคงอยู่ยืนยาวเป็นสำคัญ

- ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) ความต้องการการปกป้องคุ้มครองชีวิต ให้มีความมั่นคงปลอดภัย ต้องการหลบภัยภัยอันตราย ความสับสนวุ่นวาย ความล้มเหลว ความไม่แน่นอน การพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง อยากให้ชีวิตอยู่ในสภาพมั่นคงปลอดภัย

- ความต้องการทางสังคม (Social needs) ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการความรัก ความเห็นใจ ต้องการเป็นที่รักที่นิยมชมชอบของผู้อื่นต้องการทำเทียมกับผู้อื่น

- ความต้องการความภูมิใจ (Esteem needs) ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ต้องการพึ่งพาตนเอง ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ ต้องการได้รับการยกย่อง ต้องการได้รับเกียรติ อยากได้ความภาคภูมิใจในตนเอง

- ความต้องการสมปรารถนาในชีวิตตน (Self actualization) คือ ความต้องการในทุกสิ่งที่คุณปรารถนา ที่คุณพึงมีพึงได้ เป็นความต้องการทางปรัชญาและจิตวิทยา เช่น ความต้องการความสำเร็จ ความก้าวหน้า ต้องการพัฒนาชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ให้ตนมีพลังอำนาจมีความสมบูรณ์

กมลรัตน์ เหล่าสุวงษ์ (2523 : 250) ได้กล่าวความหมายของความต้องการของมนุษย์ว่า หมายถึง สิ่งที่จะต้องรับเพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ความต้องการนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความต้องการทางกายภาพ (Biological need) และความต้องการทางจิตใจ (Psychological need) โดยทั่วไปความต้องการของมนุษย์มักไม่มีที่สิ้นสุดและไม่มีวันเพียงพอ เราทราบความต้องการของมนุษย์จะช่วยให้เขาบรรลุความต้องการของเขาได้ รวมทั้งความ

ต้องการของมนุษย์ตามความคิดของ David C. Mc Clelland อ้างในวิจิตร อาวะกุล(2526 : 39 – 40) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกตามลำดับ ดังนี้

- ความมั่นคงในการทำงาน (Security) หมายถึง บริษัทหรืองานที่คนทำนั้นจะมีความยั่งยืนไม่ล้มเลิกง่าย ๆ และมีพื้นฐานการเงินดีพอสามารถฝากชีวิตและอนาคตไว้ได้
- การยอมรับนับถือ (Recognition) คือ การที่ทุกคนต้องการเกียรติ ขอมรับนับถือให้ ความรู้ ความสามารถที่ไม่มีการแบ่งคุณวุฒิ สถาบันการศึกษาหรือมีการดูถูกดูหมิ่น เพี้ยยศหยาม ในความรู้ความสามารถ ความมั่งมี ชากจน

2. ความหมายของการศึกษา

ศักดิ์ ประสงค์ประทานพร (2526 : 36) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ดังนี้

การศึกษา หมายถึง ได้ทั้งนัยที่เป็นศาสตร์ แขนงหนึ่งและนัยที่เป็นกระบวนการทาง สังคมนัยแรกหมายถึง ศาสตร์หรือวิชาการหนึ่งซึ่งเรารู้จักกันทั่วไป ชื่อต่าง ๆ เช่น วิชาการศึกษา วิชาครู ศึกษาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาใหญ่ ๆ 3 หมวดวิชา คือ

1. หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาหรือบางครั้งเรียกว่าวิชาที่ว่าด้วยทฤษฎี
2. หมวดวิชาที่ว่าด้วยระเบียบวิธีการดำเนินการศึกษา
3. หมวดวิชาเฉพาะที่ว่าด้วยเทคนิคและการจัดการศึกษาตามระดับและรูปแบบต่าง ๆ เช่น

การศึกษาก่อนวัยเรียน การอนุบาลการศึกษา การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การอุดมศึกษา เป็นต้น ส่วนการศึกษาตามนัยที่เป็นกระบวนการทางสังคมนั้นนักวิชาการได้ให้นิยามไว้ดังนี้ การศึกษาคือ

- กระบวนการที่จะช่วยให้ผู้เรียนนำเอาความคิดความอ่านในตัวเองออกมาใช้อย่างถูกต้องที่สุด
- กระบวนการที่พัฒนาความสามารถของทุกคนโดยความสามารถนั้นมีอยู่แล้วในตัวทุกคนแต่กำเนิด
- กระบวนการกระตุ้นให้สมองได้รับรู้บันทึกไว้ซึ่งรวบรวมซึ่งสภาพความรู้และคุณค่าทั้งปวงเพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติ
- กระบวนการจรรีกแล้วจรรีกเล่าซึ่งประสบการณ์ทางสังคมของมนุษย์ให้ประจักษ์ในความคิดของผู้เรียน เฉพาะเมื่อแรกเกิดความคิดเหมือนดังกระดานที่ว่างเปล่า
- กระบวนการสั่งสอนและอบรมให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมไม่ว่าเป็นทางโลกหรือทางธรรมพร้อม ๆ กันในตัว
- กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ดำเนินต่อเนื่องไปตลอดชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาได้ให้คำนิยามความหมายของหลักสูตรไว้หลายทัศนะ เซลเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (ฉลวย ประชาบาล, 2533 : 12 อ้างใน Saylor and Alexander. 1974 : 2) ได้กล่าวถึงหลักสูตรว่าเป็นโครงการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่บุคคลด้วยการอาศัยบุคคลอื่นหรือเครื่องมือเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้โดยกำหนดขอบเขตการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาวิชาและระยะเวลาไว้อย่างแน่นอน โบซอง (ฉลวย ประชาบาล, 2533 : 13 อ้างใน Beauchamp. 1975 : 196) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นแผนงานที่อธิบายถึงขอบเขตและการจัดการเตรียมโปรแกรมการศึกษาในสถาบันการศึกษา ซึ่งในแผนงานประกอบไปด้วยข้อความที่บ่งบอกถึงความต้องการเป็นหลัก เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวางแผน การสอน วัตถุประสงค์ของสถาบันการศึกษา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ และกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ตลอดจนการประเมินคุณค่า ประสิทธิภาพของหลักสูตร และระบบของหลักสูตรสำหรับ กู๊ด (ดิศกุล เกษมสวัสดิ์, 2529 : 39 อ้างใน Good. 1973 : 7) ซึ่งเป็นนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงได้ให้รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านโครงสร้างหรือโปรแกรมการศึกษา ด้านกลุ่มวิชาและประสบการณ์ ซึ่งลักษณะทั้ง 3 ประการดังกล่าวสอดคล้องกับองค์ประกอบของหลักสูตรที่ ทาบยา (ฉลวย ประชาบาล, 2533 : 12 อ้างใน Taba. 1962 : 1) กล่าวไว้คือ เป็นวิธีการเตรียมเด็กให้มีส่วนในฐานะที่เป็นสมาชิกที่สามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมนั้นก็คือ ทาบยา ได้มองหลักสูตรว่าเป็นผลผลิตส่วนหนึ่งของสังคม ทรัมป์ และมิลเลอร์ (ฉลวย ประชาบาล, 2533 : 12 อ้างใน Trump and Miller. 1968 : 11 - 12) ได้มองหลักสูตรว่าเป็นเพียงกิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ ที่จัดเตรียมไว้ให้กับผู้เรียนในโรงเรียน จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับทัศนะของ ภิญโญ สาร (2526 : 283) ที่ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นโครงการศึกษาที่โรงเรียนนำมาปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลทางการศึกษา นั่นก็คือเป็นการเตรียมนักเรียนหรือเยาวชนของชาติให้เป็นสมาชิกที่ดี และมีประสิทธิภาพต่อสังคม โดยแต่ละสังคมไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกัน เช่น สังคมไทยย่อมต่างกับสังคมอเมริกัน หลักสูตรของไทยจึงควรมีพื้นฐานมาจากสภาพความต้องการ และความจำเป็นของสังคมไทย สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 10) ได้มองหลักสูตรออกไปอีกแง่มุมหนึ่งโดยมองว่าหลักสูตรเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศเพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดมีการจัดการศึกษาที่ดีโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันย่อมได้คนที่มีประสิทธิภาพ ส่วน กัญญา कुमारักษ์ (2527 : 3) ได้มองหลักสูตรในเชิงจิตวิทยาว่าหลักสูตรเป็นการพัฒนาศักยภาพสูงสุดของบุคคล รวมถึงประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในอันที่จะนำแนวความคิดไปสู่การปฏิบัติได้รวมถึงการมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข สำหรับ ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2532 : 1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไปในแนวทางตะวันตก กล่าวคือ หลักสูตรเป็นแผนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมายวิธีการ เนื้อหา ตลอดจนการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการวัดผลและการประเมินผล จากความหมายของหลักสูตรที่ได้ประมวลจากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าหลักสูตรเป็นโปรแกรมการศึกษาซึ่งประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลที่จัดในรูปของมวลประสบการณ์ทั้งหลายให้กับผู้เรียนโดยกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนตามโปรแกรมการศึกษา

องค์ประกอบของหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตรมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้องค์ประกอบของหลักสูตรทั้งระบบ องค์ประกอบของหลักสูตรนี้ได้มีนักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรในส่วนที่เหมือนกัน และแตกต่างกันดังต่อไปนี้

ทาบ (ทลวย ประชาบาล , 2533 : 12 อ้างใน Taba. 1962 : 100) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไม่ว่าจะมีรูปแบบอย่างไรก็ตาม ควรมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมาย (Objective) เป็นการกำหนดว่าต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนอย่างไรหรือจะให้การศึกษเพื่ออะไร
2. เนื้อหาวิชา (Content) เป็นการเลือกสรรและการจัดเนื้อหาวิชาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการนำเอาหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มไปปฏิบัติให้เกิดผล
4. การประเมิน (Evaluation) เป็นการหาคำตอบว่าการดำเนินการของหลักสูตรเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่ เพียงใด และมีอะไรเป็นสาเหตุ

สำหรับ สัจด์ อุทรานันท์ (2532 : 244) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรที่ดีควรมียุทธศาสตร์ที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือการมีเหตุผลความจำเป็นที่จะนำไปใช้ จุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ และการวัดและการประเมินผลรวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากแนวความคิดของนักการศึกษา และนักพัฒนาหลักสูตร

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 43) กล่าวว่าการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีหรือที่เรียกว่าบัณฑิต หมายถึง การศึกษาที่เกิดขึ้นหลังจากผู้ที่เรียนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว สำหรับในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์อื่นใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศไทยที่จัดอยู่ในขณะนี้ มี 3 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับปริญญาโท และปริญญาเอก เป้าหมายในการผลิตก็เพื่อผลิตกำลังคนออกไปปฏิบัติงานตามสาขาที่ได้ศึกษา

วิจิตร ศรีสอาน (2532 : 279) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะของบัณฑิตศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป ว่ามีลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. ลักษณะของบัณฑิตศึกษานั้นจะมุ่งเน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง คือ มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะเสริมสร้างความรู้ที่ลึกซึ้งในสาขาใดสาขาหนึ่งให้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น
2. บัณฑิตศึกษามุ่งเน้นในการวิจัยค้นคว้า (Research oriented) ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญหรือเป็นผลงานที่วัดความเป็นมหาบัณฑิตหรือคณาจารย์บัณฑิตและจำเป็นอย่างยิ่งก็คือ งานวิจัย ถือเป็นภารกิจอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัยไทยอีกด้วย
3. บัณฑิตศึกษาต้องสามารถทำงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้วศึกษาต่ออีก 1 ปี เพื่อสามารถทำหน้าที่ในสาขาวิชาชีพได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ
4. บัณฑิตศึกษามุ่งพัฒนาให้เป็นนักวิชาการที่มีความสามารถทางวิชาการนั้นสูงพอที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาวิชานั้น ๆ ได้

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

การสร้างหลักสูตรให้เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไปจำเป็นต้องมีมาตรฐานกำหนดให้เป็นแนวทางเดียวกันซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2533 : 15 – 20)

โครงสร้างหลักสูตรปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 แผน คือ

แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ (ปริญญาานิพนธ์) การศึกษาตามแผน ก มี 2 แบบ คือ

- แบบ ก (1) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยสถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิตแต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

- แบบ ก (2) ทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และต้องศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน ข เป็นการศึกษาที่เน้นศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์แต่ต้องมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 6 หน่วยกิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อปริญญา ให้ใช้ชื่อ ปริญญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยปริญญาของสถาบันอุดมศึกษา นั้น ๆ ในกรณีที่ยังไม่มีกำหนดชื่อปริญญาในพระราชกฤษฎีกา ให้ใช้ชื่อปริญญาตรีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ชื่อปริญญาเชิงวิชาการ สำหรับรายวิชาที่ส่วนใหญ่ศึกษาในลักษณะของศาสตร์ บริสุทธิ์ โดยมุ่งศึกษาสาระและวิธีการของศาสตร์สาขานั้น ๆ เป็นหลักให้ใช้ชื่อปริญญาว่า ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต หรือวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สำหรับการศึกษาระดับปริญญาโท

- ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพ สำหรับสาขาวิชาที่มุ่งศึกษาในเชิงประยุกต์เพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติตามลักษณะของวิชาชีพนั้น ๆ โดยเฉพาะให้ใช้ชื่อปริญญาตามสาขาวิชาชีพนั้น

การควบคุมคุณภาพของหลักสูตร

คุณภาพของหลักสูตรมีผล โดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาเพราะหลักสูตรเป็นสิ่งกำหนดเนื้อหา สาระทางวิชาการที่นักศึกษาพึงได้รับจากการศึกษาดลอดหลักสูตร และหลักสูตรยังสะท้อนให้ เห็นถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่สถาบันอุดมศึกษามุ่งหวังจะให้ มีเพื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว

แนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพหลักสูตรควรเป็นดังนี้ (วันชัย สิริชนะ. 2539 :12 – 13)

1. ควรมีการกำหนดปริญญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ชัดเจน
2. จะต้องสร้างความเข้าใจในปรัชญาและจุดมุ่งหมายรวมทั้งความตระหนักถึงความสำคัญ ของแต่ละหลักสูตรให้กับผู้บริหารหลักสูตรและผู้สอนโดยต้องแท้
3. ควรมีการวางระเบียบ ขั้นตอนและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตร รวมถึง ระยะเวลาที่จะต้องมีการทบทวนหรือประเมินผลการดำเนินการหลักสูตรด้วย
4. ในการพิจารณาจัดทำหลักสูตรใหม่หรือการประเมินผลการดำเนินการหลักสูตรเก่าก็ ตาม ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการนั้น ๆ และผู้แทนสมาคมวิชาชีพผู้แทนองค์กรที่ใช้บัณฑิต ร่วมอยู่ด้วย

5. การพัฒนาหลักสูตรใหม่ จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ต่อไปนี้

5.1 กระแสการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ

5.2 กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม

5.3 ความมุ่งหวังของผู้ใช้บัณฑิต/ตลาดแรงงาน

5.4 นโยบายการพัฒนาประเทศ

5.5 นโยบายของสถาบันอุดมศึกษา

6. ควรมีการทบทวนติดตามผลการดำเนินการหลักสูตรเป็นระยะ ๆ โดยสม่ำเสมอซึ่งโดย

ทั่วไปควรมีการประเมินทุก 5 ปี เป็นอย่างน้อยโดยประเมินทั้งในด้านความเหมาะสม ความทัน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมัย วิธีการบริหาร การใช้ทรัพยากร รวมทั้งคุณภาพและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตด้วย ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสนองตอบความต้องการได้อย่างแท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขุนทอง อินทร์ไทย (2519 : 76) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจที่ทำให้ผู้นิยมเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทกันมากขึ้นดังนี้

1. ค่านิยมของคนไทยที่เกี่ยวกับปริญญายังมีความสำคัญอยู่มากการที่ได้รับปริญญาชั้นสูงมีประโยชน์ในการทำงาน
2. เนื่องจากกระบวนการศึกษาในประเทศได้ขยายตัวขึ้น การศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจึงมีผลมาจากกรขยายตัวของการศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับปริญญา
3. คนจำนวนมากเมื่อจบระดับปริญญาตรีแล้วหางานทำไม่ได้จึงต้องตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

สมศรี สุขเกษม (2520 : 33) ได้สรุปผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของข้าราชการงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพราะการศึกษาต่อนั้นเป็นการพัฒนาบุคลากร การศึกษาทำให้ข้าราชการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถได้เรียนรู้ทฤษฎีต่าง ๆ พร้อมได้ประสบการณ์หลากหลายจากการศึกษาต่อสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงานทำให้เกิดการพัฒนาได้หลายรูปแบบโดยเฉพาะการปรับปรุงงานทั้งปฏิบัติและหน่วยงานของบุคลากรเหล่านี้จะมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น

ไพฑูรย์ สีนครรัตน์ (2538 : 126) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจและความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีใหม่ ปีการศึกษา 2522 คณะครุศาสตร์พบว่า นิสิตได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาต่อมหาวิทยาลัย 5 ประการ ไว้ดังนี้ คือ หาความรู้ให้มากที่สุด นำความรู้ไปประกอบอาชีพ ทำประโยชน์ให้กับสังคม หาประสบการณ์ และเรียนให้สำเร็จ

ซิสตัน (ดิศกุล เกษมสวัสดิ์, 2529 : 40 อ้างใน Scissons. 1982 : 20 – 27) ได้สร้างรูปแบบการประเมินความต้องการทางการศึกษาของบุคคลโดยตั้งอยู่บนฐานของการประเมินตนเอง (Self – assessment) ซิสตันได้กำหนดนิยามความต้องการทางการศึกษาว่า ประกอบด้วยความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านสมรรถภาพพื้นฐาน องค์ประกอบด้านความเกี่ยวข้อง และองค์ประกอบด้านแรงจูงใจ การกำหนดความต้องการทางการศึกษา กระทำโดยวัดปริมาณของแต่ละองค์ประกอบแล้วใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์หาความสัมพันธ์ร่วมกันขององค์ประกอบ ความต้องการทั้ง 3 นั้น แล้วนำค่าความสัมพันธ์ร่วมกันขององค์ประกอบความต้องการ ทั้ง 3 มาเรียงลำดับความสำคัญเป็นความต้องการทางการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มตัวอย่างที่ซิสตันใช้ในการทดลองรูปแบบการประเมินความต้องการทางการศึกษา ได้แก่ ลูกจ้างธุรกิจต่าง ๆ จำนวน 700 ประเภทธุรกิจใน เวสเทอร์น แคนาดา ซิตี (Western Canada City) กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นสมาชิกของคณะกรรมการการค้าท้องถิ่น (Local Board of Trade) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มี 6 ระดับ สร้างจากการวิเคราะห์งานที่ ลูกจ้างจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ นำไปสร้างเป็นแบบสอบถามวัดองค์ประกอบความต้องการทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสมรรถภาพพื้นฐานในปัจจุบัน ด้านสมรรถภาพพื้นฐานที่คาดหวัง หรือเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติหน้าที่ และแรงจูงใจของบุคคลต่อกิจกรรมนั้น ๆ สำหรับการวิเคราะห์ ข้อมูลใช้การ วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มแบบดิสคริมิแนนต์ อะนาไลซิส (Discriminant analysis) ร่วมกับ คาโนนิคอล อะนาไลซิส (Canonical analysis) ผลสรุปคือ ความต้องการทางการศึกษา ซึ่งกำหนดโดยใช้อันดับองค์ประกอบความต้องการที่ต่างกัน จะใช้ผลความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001 หรืออีกนัยหนึ่ง องค์ประกอบความต้องการแต่ละองค์ประกอบ เป็นอิสระต่อกันในการกำหนดความสำคัญของความต้องการ

บทที่ 3
วิธีการวิจัย
(Research Methodologies)

1. ประชากร (Population)

ประชากร (Population) ประชากรในการศึกษาคั้งนี้คือ นักศึกษาปีที่ 4 ใน 8 ภาควิชา คือ เทคนิคเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร พืชสวน ปฐพีวิทยา เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ วิทยาศาสตร์การประมง เทคโนโลยีการผลิตพืช ภายในสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 388 คน และบุคคลภายนอกสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร องค์การพัฒนาเอกชน โรงเรียน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กรมปศุสัตว์ กรมประมง และศิษย์เก่าคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยคั้งนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างของนักศึกษาและบุคคลภายนอกสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 168 คน

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบผสม โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มภายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และกลุ่มภายนอกสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 25 เปอร์เซนต์ จากจำนวนประชากรทั้งหมด 388 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง 97 คน

ใช้แนวทางการกำหนดขนาดตัวอย่างเสนอโดยกรมส่งเสริมการเกษตร (2528) ดังนี้

จำนวนประชากร	เปอร์เซ็นต์ของขนาดตัวอย่าง
<50	80%
50-99	>50% แต่ <80%
100-999	25%
1,000-9,000	10%
$\geq 10,000$	1%

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, (2528 : 55)

ตารางที่ 1 แสดงนักศึกษาแต่ละชั้นปี ดังนี้

ภาควิชา	จำนวนทั้งหมด(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
เทคนิคเกษตร	45	12
อุตสาหกรรมเกษตร	94	24
พืชสวน	87	21
ปฐมนิเวศวิทยา	22	6
เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	46	11
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	38	9
วิทยาศาสตร์ประมง	16	4
เทคโนโลยีการผลิตพืช	40	10
รวม	388	97

สำหรับกลุ่มตัวอย่างภายนอกสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใช้วิธีสอบถามทางไปรษณีย์ โดยส่งแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 142 ฉบับ สถานที่ละ 2 ฉบับไปยังหน่วยงานต่าง ๆ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 71 ฉบับ ดังนี้

1. ชมรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร จ. กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
2. มูลนิธิส่งเสริมทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาชุมชน จ. กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
3. สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท จ. กรุงเทพมหานคร 1 ฉบับ
4. โครงการพัฒนาชนบทแควระบบ-สีเขียว จ. ฉะเชิงเทรา - ฉบับ
5. สมาคมเพื่อนร่วมพัฒนาชนบท จ. ชัยนาท - ฉบับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. โครงการปฏิรูปการเกษตรและพัฒนาชนบท จ. นครสวรรค์ - ฉบับ
7. สมาคมเกษตรพัฒนาการเกษตรและสิ่งแวดล้อม จ. นครสวรรค์ - ฉบับ
8. โครงการปฏิรูปการเกษตรและพัฒนาชนบท พิจิตร จ. พิจิตร - ฉบับ
9. ชมรมเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร จ. พิจิตร 2 ฉบับ
10. ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อสังคม จ. สุพรรณบุรี - ฉบับ
11. โครงการพัฒนาการเกษตรเพื่อการพึ่งตนเอง จ. ขอนแก่น 1 ฉบับ
12. โครงการสหพันธ์สหกรณ์การเกษตร ภาคอีสาน จ. ขอนแก่น - ฉบับ
13. โครงการส่งเสริมปศุสัตว์ลำเพ็ยก จ. นครราชสีมา 2 ฉบับ
14. ศูนย์พัฒนาหมู่บ้านชนบทผสมผสานจักราช จ. นครราชสีมา - ฉบับ
15. โครงการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรรมผสมผสานและตลาดทางเลือก จ. บุรีรัมย์ - ฉบับ
16. โครงการส่งเสริมเทคนิคการเกษตรแบบผสมผสาน จ. ร้อยเอ็ด 1 ฉบับ
17. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส) จ. กรุงเทพมหานคร 1 ฉบับ
18. สำนักงานเกษตรอำเภอ เขตบางกะปิ จ. กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
19. สำนักงานเกษตรอำเภอ เขตมีนบุรี จ. กรุงเทพมหานคร 1 ฉบับ
20. สำนักงานเกษตรอำเภอ เขตลาดกระบัง จ. กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
21. กรมส่งเสริมการเกษตร เขตจตุจักร จ. กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
22. สำนักงานเกษตรอำเภอ เมือง จ. ฉะเชิงเทรา 2 ฉบับ
23. สำนักงานเกษตรอำเภอ บางน้ำเปรี้ยว จ. ฉะเชิงเทรา - ฉบับ
24. สำนักงานเกษตรอำเภอ บางปะกง จ. ฉะเชิงเทรา - ฉบับ
25. สำนักงานเกษตรอำเภอ ชลบุรี จ. ชลบุรี 2 ฉบับ
26. สำนักงานเกษตรอำเภอ บ้านบึง จ. ชลบุรี 2 ฉบับ
27. สำนักงานเกษตรอำเภอ ศรีราชา จ. ชลบุรี - ฉบับ
28. สำนักงานเกษตรอำเภอ จักรราช จ. นครราชสีมา - ฉบับ
29. สำนักงานเกษตรอำเภอ บัวใหญ่ จ. นครราชสีมา 2 ฉบับ
30. สำนักงานเกษตรอำเภอ พิมาย จ. นครราชสีมา 2 ฉบับ
31. สำนักงานเกษตรอำเภอ ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 2 ฉบับ
32. สำนักงานเกษตรอำเภอ บัวทอง จ. นนทบุรี 2 ฉบับ
33. โรงเรียนกลางคลองสอง จ. กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
34. โรงเรียนคลองสาม จ. กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
35. โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น จ. กรุงเทพมหานคร 1 ฉบับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

36. โรงเรียนมีนบุรี จ.กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
37. โรงเรียนวัดแสนสุข จ.กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
38. โรงเรียนลาดกระบัง จ.กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
39. โรงเรียนวัดปลูกศรัทธา จ.กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
40. โรงเรียนวัดสังฆราชา จ.กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
41. โรงเรียนบ้านทับยาว จ.กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
42. โรงเรียนวัดบึงบัว จ.กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
43. ปศุสัตว์อำเภอ กองควบคุมอาหารสัตว์ จ.กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
44. ปศุสัตว์อำเภอกองบำรุงพันธุ์สัตว์ จ.กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
45. กองอนุรักษ์ทรัพยากรประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เกษตรกลาง เขตจตุจักร จ.กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
46. สถาบันวิจัยชีววิทยาและประมงทะเล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เกษตรกลาง เขตจตุจักร จ.กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
47. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เกษตรกลาง เขต จตุจักร จ.กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
48. กองประมงน้ำจืด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เกษตรกลาง เขตจตุจักร จ.กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
49. กองเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เกษตรกลาง เขตจตุจักร จ.กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
50. สถาบันวิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เกษตรกลาง เขตจตุจักร จ.กรุงเทพมหานคร - ฉบับ
51. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาลาดกระบัง
จ. กรุงเทพมหานคร 2 ฉบับ
52. คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
จ ปทุมธานี - ฉบับ
53. คณะเกษตรบางพระ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จ. ชลบุรี 2 ฉบับ
54. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
จ. ตรัง 2 ฉบับ
55. วิทยาเขตปทุมธานี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จ.ปทุมธานี - ฉบับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

56. วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	
จ.พระนครศรีอยุธยา	2 ฉบับ
57. วิทยาเขตจันทบุรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จ.จันทบุรี	2 ฉบับ
58. วิทยาเขตเทวสุน์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จ.กรุงเทพมหานคร	- ฉบับ
59. วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	
จ.กรุงเทพมหานคร	2 ฉบับ
60. วิทยาเขตเพาะช่าง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จ.กรุงเทพมหานคร	- ฉบับ
61. วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	
จ.กรุงเทพมหานคร	- ฉบับ
62. วิทยาเขตอุเทนถวาย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จ.กรุงเทพมหานคร	2 ฉบับ
63. วิทยาเขตสาธิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จ.นครปฐม	- ฉบับ
64. กรมวิชาการเกษตร จ.กรุงเทพมหานคร	- ฉบับ
65. สำนักงานปลัดกระทรวงการประมง จ.กระบี่	2 ฉบับ
66. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จ.ขอนแก่น	2 ฉบับ
67. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จ.ฉะเชิงเทรา	2 ฉบับ
68. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จ.ชลบุรี	- ฉบับ
69. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จ.ชัยภูมิ	2 ฉบับ
70. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จ.กำแพงเพชร	- ฉบับ
71. สืบค้นจากคณะเทคโนโลยีการเกษตร	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	3 ฉบับ

4. เครื่องมือและการเก็บข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะปลายปิดและปลายเปิดโดยผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร ซึ่งแบ่งแบบสอบถามเป็น 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of data)

นำข้อมูลที่รวบรวมมาได้มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้สถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้คำนวณค่าเฉลี่ยข้อมูลต่างๆ มีสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

กำหนดให้ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมทั้งหมดของข้อมูลที่ต้องการ

N = จำนวนทั้งหมดของข้อมูล

6. ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษา

ศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร ใช้เวลาในการศึกษาดังแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2544 มีรายละเอียดการปฏิบัติงานดังนี้

ตารางที่ 2 แผนงานและระยะเวลา

แผนงานดำเนินงาน	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและการวางแผน	_____				
2. การจัดทำโครงการศึกษา		_____			
3. จัดทำแบบสอบถาม			_____		
4. เก็บข้อมูลภาคสนาม				_____	
5. ประมวลผลและวิจารณ์ผล					_____
6. สรุปผลการศึกษา					_____
7. เขียนรายงานและจัดพิมพ์					_____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา หรือทำซ้ำอย่างใดถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. งบประมาณการศึกษา

1. งบประมาณในการหาข้อมูลเพื่องานวิจัย	300	บาท
2. งบประมาณในการทำเครื่องมืองานวิจัย	250	บาท
3. งบประมาณในการเดินทาง	300	บาท
4. งบประมาณในการจัดทำรูปเล่ม	1,000	บาท
5. อื่น ๆ	200	บาท
รวมงบประมาณทั้งหมด	2,050	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิจัย
(Result)

การนำเสนอผลงานการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง ข้อมูลประกอบคำบรรยายของแต่ละตอน โดยเรียงลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของการวิจัยที่ศึกษาได้แก่ เพศ อายุ สภาพปัจจุบัน อาชีพ คุณวุฒิทางการศึกษา ปีที่สำเร็จการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน งานที่ทำเกี่ยวข้องกับการเกษตร ปัจจุบันมีรายได้ต่อเดือน โดยระบุรายละเอียดดังนี้

เพศ

ผลการวิจัยพบว่าบุคคลที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นทั้งเพศหญิงและเพศชายเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 (ตารางที่ 3)

อายุ

ผลการวิจัยพบว่าบุคคลที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.04 และรองลงมาอยู่ระหว่าง 41 – ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.50 และผู้ให้ข้อมูลน้อยสุดมีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.79 (ตารางที่ 4)

สถานภาพปัจจุบัน

จากผลการวิจัยพบว่าบุคคลที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นโสดคิดเป็นร้อยละ 77.38 และรองลงมามีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 22.02 น้อยที่สุดอื่น ๆ คือ หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 0.60 (ตารางที่ 5)

อาชีพ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.12 รองลงมาคือ อาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 26.19 และอาชีพเกษตรกรกับอาชีพการค้าขายหรือทำธุรกิจไม่มีผู้ให้ข้อมูล (ตารางที่ 6)

คุณวุฒิทางการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 48.22 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 45.83 และน้อยที่สุดจบในระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 1.20 (ตารางที่ 7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปีที่สำเร็จการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีอยู่ในระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2545 คิดเป็นร้อยละ 66.07 รองลงมาอยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2536 – 2540 คิดเป็นร้อยละ 17.26 น้อยที่สุดอยู่ในระหว่างปี ค.ศ. 2520 – 2525 คิดเป็นร้อยละ 1.79 (ตารางที่ 8)

ประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 59.52 รองลงมามีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.08 และมีประสบการณ์น้อยสุดอยู่ระหว่าง 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.60 (ตารางที่ 9)

งานที่ทำอยู่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ทำจริงไม่เกี่ยวข้องกับเกษตรคิดเป็นร้อยละ 59.52 และรองลงมาเกี่ยวข้องกับการเกษตรด้านการส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 25.60 น้อยสุด เกี่ยวข้องด้านอุตสาหกรรมเกษตร คิดเป็นร้อยละ 3.57 (ตารางที่ 10)

รายได้ปัจจุบัน

จากผลการวิจัยพบว่าข้อมูลส่วนใหญ่ไม่มีรายได้คิดเป็นร้อยละ 54.80 รองลงมามีรายได้อยู่ระหว่างน้อยกว่า – 8,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 20.82 และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 20.22 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 3 เพศ

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
ชาย	84	50.00
หญิง	84	50.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 อายุ (ปี)

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ	\bar{X}
20 – 25	116	69.04	
26 – 30	17	10.12	
31 – 35	3	1.79	
36 – 40	11	6.55	
41 – ขึ้นไป	21	12.50	
ค่าเฉลี่ย (Mean)			27.07

ตารางที่ 5 สถานภาพปัจจุบัน

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
สมรส	37	22.02
โสด	130	77.38
อื่นๆ (หย่า)	1	0.60

ตารางที่ 6 อาชีพ

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
รับราชการ	44	26.19
ประกอบอาชีพส่วนตัว	1	0.60
เกษตรกร	0	0.00
ค้าขายหรือธุรกิจ	0	0.00
รัฐวิสาหกิจ	3	1.79
รับจ้าง	5	5.36
อื่นๆ นักศึกษา	101	60.12
เอกชน	10	5.95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้สถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ทางอื่น

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 คุณวุฒิทางการศึกษา

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
ระดับปริญญาตรี	77	45.83
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	8	4.75
กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี	81	48.22
อื่น ๆ อนุปริญญา	2	1.20

ตารางที่ 8 ปีที่สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
2520 – 2525	3	1.79
2526 – 2530	13	7.74
2531 – 2535	12	7.14
2536 – 2540	29	17.26
2541 – 2545	111	66.07

ตารางที่ 9 ประสบการณ์ในการทำงาน (ปี)

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
ไม่มี	100	59.52
มี		
1 – 5	27	16.08
6 – 10	12	7.14
11 – 15	8	4.76
16 – 20	10	5.95
21 – 25	10	5.95
26 – 30	1	0.60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามนำไปเผยแพร่เพื่อการศึกษาอื่นใด เว้นแต่ได้รับอนุญาตเห็นชอบจากเจ้าของเอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 งานที่ทำอยู่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
ไม่เกี่ยวข้อง	100	59.52
เกี่ยวข้อง		
ประมง	10	5.95
ปศุสัตว์	9	5.36
ส่งเสริมการเกษตร	43	25.60
อุตสาหกรรมเกษตร	9	3.57

ตารางที่ 11 รายได้ปัจจุบัน (บาท/เดือน)

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
ไม่มี	92	54.80
มี		
น้อยกว่า - 8,000	35	20.82
8,000 - 10,000	7	4.16
มากกว่า - 10,000	37	20.22

ตอนที่ 2 ข้อมูลทางด้านความต้องการในการศึกษาต่อ

ความต้องการในการศึกษาต่อ

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลในด้านความต้องการในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 63.70 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 20.23 น้อยที่สุดคือไม่ต้องการคิดเป็นร้อยละ 16.07 (ตารางที่ 12)

เหตุผลในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 24.27 รองลงมาเพื่อต้องการความรู้เพิ่มเติมคิดเป็นร้อยละ 21.80 น้อยที่สุดคือรู้จักเพื่อนใหม่และเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูลมีจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 0.22 (ตารางที่ 13)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ

ผลจากการวิจัยพบว่าต้องการศึกษาในสาขาส่งเสริมการเกษตรมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.82 รองลงมาคือ สาขาพัฒนาการเกษตร , สาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตร , สาขาพืชศาสตร์ , สาขาพัฒนาชุมชน , สาขาสัตวศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 14.69 , 14.12 , 10.74 , 9.60 , 8.76 ตามลำดับ (ตารางที่ 14) สำหรับการพิจารณาจากการจัดลำดับความต้องการในสาขาที่ต้องการศึกษาต่อพบว่าส่วนใหญ่ต้องการศึกษาสาขาพัฒนาการเกษตรเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 40.43 รองลงมาสาขาพัฒนาการเกษตรเป็นอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 31.91 และสาขาพัฒนาการเกษตรเป็นอันดับสอง คิดเป็นร้อยละ 27.66

สาขาส่งเสริมการเกษตรอันดับสอง คิดเป็นร้อยละ 47.52 รองลงมาสาขาส่งเสริมการเกษตรอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 35.42 และสาขาส่งเสริมการเกษตรอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 16.66

สาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตร อันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 37.21 รองลงมาสาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตรอันดับรอง คิดเป็นร้อยละ 34.88 และสาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตรอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 27.91 (ตารางที่ 15)

ปัญหาและอุปสรรคที่จะทำให้ไม่ได้ศึกษาต่อ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในด้านการขาดแคลนทุนในการศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 28.26 รองลงมามีภาระกิจทางครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 22.36 และน้อยที่สุดคือไม่ได้เลื่อนขึ้นเงินเดือนเมื่อไปเรียนต่อ คิดเป็นร้อยละ 2.17 (ตารางที่ 16)

ความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาหลักสูตร ระดับปริญญาโทสาขาพัฒนาการเกษตร

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าแผนพัฒนาหลักสูตรเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 88.70 และรองลงมาเห็นว่าไม่เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 11.30 เพราะเนื้อหาไม่ชัดเจน (ตารางที่ 17)

ความคิดเห็นต่อค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 66.70 และรองลงมาเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 33.30 เพราะว่าแพงเกินไป (ตารางที่ 18)

ความคิดเห็นต่อการรับภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาจนจบหลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายได้ คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 40.47 น้อยที่สุดคือไม่ได้คิดเป็นร้อยละ 17.86 (ตารางที่ 19)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรแกรมที่ต้องการเลือกเรียน

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เลือกเรียนในโปรแกรม ก. ทำวิทยานิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 55.42 รองลงมาคือโปรแกรม ข. ไม่ทำวิทยานิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 44.58 (ตารางที่ 20)

ช่วงเวลาเรียน

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เรียนภาคปกติ คิดเป็นร้อยละ 60.24 รองลงมาเลือกเรียนภาคพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 39.76 (ตารางที่ 21)

เหตุผลในการเลือกเรียนที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เลือกเรียนที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คิดเป็นร้อยละ 68.67 (ตารางที่ 22) เพราะชื่อเสียงดี คิดเป็นร้อยละ 37.42 รองลงมาเนื่องจากค่าใช้จ่ายไม่แพง คิดเป็นร้อยละ 32.52 น้อยสุดคือ หลักสูตรเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 0.62 (ตารางที่ 23) ส่วนที่ไม่เลือกเรียนที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คิดเป็นร้อยละ 31.33 เพราะไกล คิดเป็นร้อยละ 59.70 รองลงมาค่าใช้จ่ายแพงคิดเป็นร้อยละ 28.36 น้อยสุดคิดว่าสถาบันอื่นมีชื่อเสียงกว่า คิดเป็นร้อยละ 11.94 (ตารางที่ 24)

แสดงความคิดเห็นต่อหลักสูตรปริญญาโทสาขาพัฒนาการเกษตร

ในการเปิดหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตรนั้นเป็นสาขาที่เหมาะสมที่จะเปิดอย่างยิ่งเพื่อจะผลิตบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านเกษตรออกมาพัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นวิชาที่เปิดสอนควรเน้นการพัฒนาการเกษตรที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม และต้องสอดคล้องกับสังคมในการเรียนการสอนควรมีอาจารย์ที่มีความรู้และมีประสบการณ์เฉพาะสาขาวิชาและควรจะมีการลดค่าใช้จ่ายในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตรให้น้อยกว่านี้ เพื่อเปิดโอกาสหรือเพื่อเป็นแรงจูงใจให้บุคลากรเข้ามาศึกษาต่อและควรจะมีการรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อให้มากกว่านี้

ตารางที่ 12 ความต้องการในการศึกษาต่อ

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
ต้องการ	107	63.70
ไม่ต้องการ	27	16.07
ไม่แน่ใจ	34	20.23
อื่น ๆ	-	-

ตารางที่ 13 เหตุผลในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 445)	ร้อยละ
เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษา	108	24.27
เพื่อต้องการความรู้เพิ่มเติม	97	21.80
เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ	90	20.22
เมื่อต้องการประสบการณ์ใหม่	49	11.02
เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ	18	4.05
เมื่อนำมาปรับใช้ในการทำงาน	81	18.20
อื่น ๆ รู้จักเพื่อนใหม่	1	0.22
เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล	1	0.22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อโดยคิดจากจำนวนสาขาที่มีผู้เลือกมากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 354)	ร้อยละ
สาขาส่งเสริมการเกษตร	56	15.82
สาขาพัฒนาการเกษตร	52	14.69
สาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตร	50	14.12
สาขาพืชศาสตร์	38	10.74
สาขาพัฒนาชุมชน	34	9.60
สาขาสัตวศาสตร์	31	8.76
สาขาประมง	24	6.78
สาขาเกษตรเชิงระบบ	17	4.80
สาขาสัตวศาสตร์	12	3.39
สาขาปฐพีวิทยา	9	2.54
สาขาวิทยาศาสตร์การอาหาร	9	2.54
สาขาโรคพืช/กีฏวิทยา	7	1.98
สาขาอื่น ๆ บริหารอุตสาหกรรม	7	1.98
สาขาจัดการทรัพยากร	2	0.56
สาขาชีวภาพ	2	0.56
สาขารัฐศาสตร์	2	0.56
สาขาพืชไร่	1	0.29
สาขาพันธุศาสตร์	1	0.29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ โดยคิดจากลำดับความต้องการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 47)	ร้อยละ
เลือก สาขาพัฒนาการเกษตร อันดับ 1	19	40.3
สาขาพัฒนาการเกษตร อันดับ 2	13	27.66
สาขาพัฒนาการเกษตร อันดับ 3	15	31.91
(N = 48)		
เลือก สาขาส่งเสริมการเกษตร อันดับ 1	17	35.42
สาขาส่งเสริมการเกษตร อันดับ 2	23	47.92
สาขาส่งเสริมการเกษตร อันดับ 3	8	16.66
(N = 43)		
เลือก สาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตร อันดับ 1	16	37.21
สาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตร อันดับ 2	15	34.88
สาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตร อันดับ 3	12	27.91

ตารางที่ 16 ปัญหาและอุปสรรคที่จะทำให้ไม่ได้ศึกษาต่อ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 322)	ร้อยละ
มีภาระกิจส่วนตัวมาก	43	13.35
มีภาระกิจทางครอบครัว	72	22.36
มีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานหาคนแทนไม่ได้	16	4.57
งานไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ไม่จำเป็นต้องศึกษาต่อ	8	2.48
ไม่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือนเมื่อไปเรียนต่อ	37	2.17
พื้นฐานความรู้ไม่พร้อมที่จะเรียนต่อ	21	6.53
ขาดแคลนทุนในการศึกษาต่อ	91	28.26
สอบแข่งขันไม่ได้	39	12.11
กลัวเรียนไม่จบตามหลักสูตร	25	7.77
อื่นๆ	0	0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นต่อแผนพื้บแนะนำหลักสูตรปริญญาโทสาขาพัฒนาการเกษตร

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
เหมาะสม	149	88.70
ไม่เหมาะสม	19	11.30

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นต่อค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
เหมาะสม	112	60.70
ไม่เหมาะสม	56	33.30

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นต่อการรับภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาจนจบหลักสูตร

ข้อมูล	จำนวน (N = 168)	ร้อยละ
ได้	70	41.67
ไม่ได้	30	17.86
ไม่แน่ใจ	68	40.47

ตารางที่ 20 โปรแกรมที่ต้องการเลือกเรียน

ข้อมูล	จำนวน (N = 166)	ร้อยละ
โปรแกรม ก. ต้องทำวิทยานิพนธ์	92	55.42
โปรแกรม ข. ไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์	74	44.58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21 ช่วงเวลาเรียน

ข้อมูล	จำนวน (N = 166)	ร้อยละ
ภาคปกติ	100	60.24
ภาคพิเศษ	66	39.76

ตารางที่ 22 เหตุผลในการเลือกเรียนที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ข้อมูล	จำนวน (N = 166)	ร้อยละ
เลือก	114	68.67
ไม่เลือก	52	31.33

ตารางที่ 23 ต่อ สาเหตุการเลือก (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 163)	ร้อยละ
ชื่อเสียง	61	37.42
เดินทางสะดวก	46	28.22
ค่าใช้จ่ายไม่แพง	53	32.52
อื่น ๆ ศิษย์เก่า	2	1.22
หลักสูตรเหมาะสม	1	0.62

ตารางที่ 24 ต่อ สาเหตุที่ไม่เลือก (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อมูล	จำนวน (N = 67)	ร้อยละ
คิดว่าสถาบันอื่นมีชื่อเสียงกว่า	8	11.94
ไกล	40	59.70
ค่าใช้จ่ายแพงเกินไป	19	28.36
อื่น ๆ		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

(Summary and Recommendation)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร พุทธศักราช 2543 วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตรและเพื่อศึกษาภูมิหลังของผู้สนใจที่จะศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาปีที่ 4 ใน 8 ภาควิชา ภายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และบุคคลภายนอกสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 168 ราย

1. ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นทั้งเพศหญิงและชายในจำนวนเท่ากัน อาศัยอยู่ในช่วง 20 – 25 ปี มีสถานภาพเป็นโสด ร้อยละ 77.38 และส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักศึกษาที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 60.12 รองลงมาจะประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 26.19 ส่วนวุฒิทางการศึกษาส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลนั้นกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 48.22 และรองลงมาจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 45.83 ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลจะสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีในระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2545 คิดเป็นร้อยละ 66.07 รองลงมาอยู่ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2540 คิดเป็นร้อยละ 17.26 และยังไม่มีการประกอบอาชีพในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 59.52 มีการประกอบอาชีพในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 16.08 เพราะผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาและรองลงมาเกี่ยวข้องกับงานด้านการส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 25.60 ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลไม่มีรายได้ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 54.80 และมีรายได้น้อยกว่า 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.82

2. ข้อมูลทางด้านความต้องการในการศึกษาต่อพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 63.70 และรองลงมาไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 20.23 เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 24.27 รองลงมาคือ เพื่อต้องการความรู้เพิ่มเติมคิดเป็นร้อยละ 21.80 สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ สาขาพัฒนาการเกษตรอันดับที่หนึ่งคิดเป็นร้อยละ 40.43 รองลงมาคือ สาขาพัฒนาการเกษตร อันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 31.91 ส่วนสาขาส่งเสริมการเกษตร อันดับที่สองคิดเป็นร้อยละ 47.92 รองลงมาคือ สาขาส่งเสริมการเกษตรอันดับที่หนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 35.42 และสาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์อันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 37.21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รองลงมา สาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตร คิดเป็นร้อยละ 34.88 แต่มีปัญหาและอุปสรรคที่จะทำให้ไม่ได้ศึกษาต่อเพราะขาดแคลนเงินทุน คิดเป็นร้อยละ 28.26 และรองลงมามีภาระกิจทางครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 22.36 จากการที่ได้รับแผ่นพับแนะนำหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร เห็นว่ามีเนื้อหาเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 88.70 รองลงมาเห็นว่าไม่เหมาะสมเพราะเนื้อหาแนะนำหลักสูตรน้อยเกินไป คิดเป็นร้อยละ 11.30 และค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตรส่วนใหญ่คิดว่าเหมาะสม ร้อยละ 66.70 และไม่เหมาะสมเพราะค่าใช้จ่ายสูงเกินไป ร้อยละ 33.30 เมื่อได้คัดเลือกให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่พบว่าสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายได้ ร้อยละ 41.67 รองลงมาไม่แน่ใจร้อยละ 40.47 เมื่อถูกคัดเลือกให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตรส่วนใหญ่จะเลือกเรียนในโปรแกรม ก. ต้องทำวิทยานิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 55.42 รองลงมาเลือกเรียนในโปรแกรม ข. ไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ ร้อยละ 44.58 และส่วนใหญ่จะเลือกเรียนในภาคปกติ (เวลาราชการ) คิดเป็นร้อยละ 60.24 รองลงมาเรียนในภาคพิเศษ (นอกเวลาราชการ) คิดเป็นร้อยละ 35.76 เลือกเรียนในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คิดเป็นร้อยละ 68.67 เพราะมีชื่อเสียงดี คิดเป็นร้อยละ 37.42 รองลงมาคิดว่าค่าใช้จ่ายไม่แพง คิดเป็นร้อยละ 32.52 และไม่เลือกเรียนที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ร้อยละ 31.33 เพราะระยะทางไกล คิดเป็นร้อยละ 59.70 และรองลงมาค่าใช้จ่ายแพงเกินไป คิดเป็นร้อยละ 28.36 ในการแสดงความคิดเห็นต่อหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสาขาที่เหมาะสมที่จะเปิดเป็นอย่างยิ่งเพื่อจะได้ผลิตบุคลากรที่มีความรู้ด้านการเกษตรออกไปพัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพให้มากขึ้นกว่าเดิม

วิจารณ์ผล

ผลการศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร ปี พ.ศ. 2543 พบว่า นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และบุคคลภายนอกสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษา แต่มีปัญหาเรื่องขาดแคลนเงินทุนซึ่งตรงกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของคุณไพฑูรย์ ลินดาร์ตัน ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจและความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีใหม่ 2522 คณะครุศาสตร์ พบว่านิสิตได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาต่อมหาวิทยาลัย 5 ประการ ไว้ดังนี้ คือ หาคความรู้ให้มากที่สุด นำความรู้ไปประกอบอาชีพ ทำประโยชน์ให้กับสังคม หาประสบการณ์และเรียนให้สำเร็จ สาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยทั้ง 2 เรื่องตรงกันเพราะนักศึกษาและบุคลากรต้องการศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษา เพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการความรู้เพิ่มเติม และผลการวิจัยยังตรงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของคุณ สมศรี สุขเกษม ได้สรุปผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของข้าราชการงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพราะการศึกษาต่อนั้นเป็นการพัฒนาบุคลากร ทำให้ข้าราชการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ ได้เรียนรู้ทฤษฎีและประสบการณ์จากการศึกษา ทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร ผู้ศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อจะนำไปพิจารณาแนวทางแก้ไข

1. ในด้านภูมิหลังจะเห็นได้ว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคที่จะทำให้ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทนั้นเนื่องจากขาดแคลนเงินทุนในการศึกษาต่อ ดังนั้นจึงควรจะมีการลดค่าใช้จ่ายให้น้อยลงอีก เมื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรมีโอกาสศึกษาต่อ
2. ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลนั้นต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโทสาขาพัฒนาการเกษตรในสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรจะมีอาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะสาขาวิชามาสอนให้กับบุคลากรที่ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เพื่อจะได้ผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพออกไปสู่สังคม
3. การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ผลตอบกลับตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพราะระยะเวลาไม่เอื้ออำนวยทำให้ข้อมูลที่ได้รับไม่ตรงตามเป้าหมายส่งผลทำให้การวิจัยครั้งนี้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ดังนั้นผู้วิจัยครั้งต่อไปควรปรับปรุงขั้นตอนตลอดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมศึกษาข้อมูลและระยะเวลาในการส่งข้อมูลทางไปรษณีย์ให้ดีกว่านี้

เอกสารอ้างอิง
(Literature Cited)

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2528. คู่มือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมส่งเสริมการเกษตร.
- กมลรัตน์ เหล้าสุวรรณ. 2533. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- กาญจนา คุณารักษ์. 2527. หลักสูตรและการพัฒนา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม.
- ขุนทอง อินทร์ไทย. 2519. ศึกษาระดับปริญญาโท นิต้า 18. กรุงเทพฯ : องค์การนักศึกษาศาสน์บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ฉลวย ประชาบาล. 2533. แนวโน้มหลักสูตรและการสอนมหามบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในทศวรรษหน้า(พ.ศ. 2538 - 2548). วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กรุงเทพมหานคร.
- ดิศกุล เกษมสวัสดิ์. 2529. ความต้องการทางการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติของศึกษานิเทศก์กรมการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กรุงเทพมหานคร.
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. 2532. หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สินดารัตน์. 2536. การสอนระดับบัณฑิตศึกษา. พุดเรื่องอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์. หน้า 186.
- กัญญา สาธร. 2526. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทบวงมหาวิทยาลัย. 2533. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2533 ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2533.

วิจิตร อวาทกุล. 2526. หลักการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินติ้ง เฮาส์ จำกัด.

วิจิตร ศรีสอาน. 2532. งานวิจัยทางการศึกษาในรอบ 20 ปี ศึกษาเฉพาะการวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. (ฉบับพิเศษ พ.ศ. 2532)

วันชัย ศรีชนะ. 2539. การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง ประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศิรินันท์ คำรงผล. 2524. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศักดิ์ ปรักประทานพร. 2526. ปรัชญาการศึกษาฉบับพื้นฐาน. ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สมศรี สุขเกษม. 2520. ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจเรียนต่อในระดับปริญญาโทของข้าราชการงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. หน้า 33

สงัด อุทรานันท์. 2530. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย. ศึกษาศาสตร์. (เมษายน – มิถุนายน 2530)

..... 2532. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532

สันต์ ธรรมบำรุง. 2527. หลักสูตรและบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างหลักสูตรสาขาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการเกษตรและชนบทโดยการศึกษา
ครอบคลุม ทางด้านการวิเคราะห์ระบบนิเวศเกษตร เศรษฐกิจและสังคมการเกษตร

เพื่อส่งเสริมการวิจัยในด้านพัฒนาการเกษตรและชนบท โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการให้บริการวิชาการเกษตรที่เหมาะสมแก่ชุมชน

เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานทางพัฒนาการเกษตรและชนบทในหน่วยงานต่าง ๆ ได้เน้น 3 ด้านได้แก่ การพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เพื่อสนองความต้องการ ในการสร้างและพัฒนากำลังคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7

หลักสูตร

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรนี้มี 2 แผน คือหลักสูตร แผน ก. แบบ ก. (2) และแผน ข.

หลักสูตรแผน ก. แบบ ก. (2) นักศึกษาต้องค้นคว้าวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์และสอบผ่านวิทยานิพนธ์ ส่วนหลักสูตรแผน ข. นั้นนักศึกษาไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive examination)

- จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต

- โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรแผน ก. แบบ ก. (2) จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต ประกอบด้วย

หมวดวิชาบังคับ	14	หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	12	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	12	หน่วยกิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรแผน ข. จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต

หมวดวิชาบังคับ	14	หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	21	หน่วยกิต
ปัญหาพิเศษ	3	หน่วยกิต

- รายวิชา

1. หมวดวิชาบังคับ จำนวน 14 หน่วยกิต ประกอบด้วย

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต (บรรยาย – ปฏิบัติ – ศึกษาด้วยตนเอง)
520-511	การพัฒนาการเกษตรและเศรษฐกิจ (Agricultural and Economic Development)	3(3-0-9)
520-513	วิธีวิทยาการวิจัยทางการพัฒนาการเกษตร (Research Methodology for Agricultural Development)	3(3-0-9)
520-521	การวิเคราะห์ระบบนิเวศเกษตร (Agroecosystem Analysis)	3(2-3-9)
520-541	มานุษยนิเวศวิทยา (Human Ecology)	3(3-0-9)
520-596	สัมมนา 1 (Seminar 1)	1(1-0-3)
520-597	สัมมนา 2 (Seminar 2)	1(1-0-3)
2. หมวดวิชาเลือก		
ก. กลุ่มพัฒนาการเกษตร		
520-512	การวางแผนและประเมินผลงานพัฒนาการเกษตร (Agricultural Development Planning and Evaluation)	3(3-0-9)
520-514	วิวัฒนาการและการปรับเปลี่ยนของระบบสังคมเกษตร (Evolution and Differentiation of Agrarian System)	3(3-0-9)
520-611	การจัดการฐานข้อมูลสำหรับการพัฒนาการเกษตร (Database Management for Agricultural Development)	3(2-3-9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

520-595	หัวข้อพิเศษทางพัฒนาการเกษตร (Special Topics in Agricultural Development)	1-3{(1-3)-0-0}
ข. กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยี		
520-522	วิธีวิทยาทางส่งเสริมการเกษตร (Methodology in Agricultural Extensions)	3(3-0-9)
520-621	การสื่อสารเพื่อการพัฒนาการเกษตร (Communication for Agricultural Development)	3(2-3-9)
ค. กลุ่มพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ		
520-531	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resource Management)	3(3-0-9)
530-502	การจัดการสิ่งแวดล้อมเชิงระบบ (System Approaches to Environmental Management)	3(3-0-9)
ง. กลุ่มพัฒนาทรัพยากรมนุษย์		
520-542	การบริหารงานและนิเทศงานพัฒนาการเกษตร (Agricultural Development Administration and Supervision)	3(3-0-9)
520-543	การพัฒนาองค์กรและการเป็นผู้นำ (Organization and Leadership Development)	3(3-0-9)
520-544	จิตวิทยาในการพัฒนาชนบท (Psychology in Rural Development)	3(3-0-9)
จ. กลุ่มวิชาเสริมด้านประชากรและพัฒนาชนบท		
520-651	การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Changes)	2(2-0-6)
520-652	ประชากรชนบทศึกษา (Rural Population Studies)	4(4-0-12)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉ. กลุ่มวิชาเสริมสาขาเศรษฐศาสตร์เกษตรและพัฒนาการเกษตร		
520-411	การวางแผนโครงการพัฒนาการเกษตร (Agricultural Development Project Planning)	3(2-3-9)
522-425	ระบบธุรกิจเกษตร (Agribusiness Systems)	3(3-0-9)
522-431	นโยบายเกษตร (Agricultural Policy)	3(3-0-9)
522-432	เศรษฐกิจสังคมภูมิภาค (Regional Socio – economic)	3(3-0-9)

ข. กลุ่มวิชาเสริมสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร
นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นนักศึกษายังสามารถเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางด้านการเกษตร ในคณะทรัพยากรธรรมชาติได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษา

3. ปัญหาพิเศษ เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรแผน ข.		
520-598	ปัญหาพิเศษทางการพัฒนาการเกษตร (Special Problem in Agricultural Development)	3(0-9-0)
4. วิทยานิพนธ์ เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรแผน ก. แบบ ก. (2)		
520-599	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	12(0-36-0)

- แผนการศึกษา

ชั้นปีที่ 1

เรียนเหมือนกันหมดทั้งหลักสูตรแผน ก. แผน ก. (2) และแผน ข.

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต (บรรยาย – ปฏิบัติ – ศึกษาด้วยตนเอง)
520-511	การพัฒนาการเกษตรและเศรษฐกิจ	3 (3-0-9)
520-521	การวิเคราะห์ระบบนิเวศเกษตร	3 (2-3-9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

520-541	มานุษยนิเวศวิทยา	3 (3-0-9)
xxx-xxx	วิชาเลือก	3 (x-x-x)
	รวม	12

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต (บรรยาย – ปฏิบัติ – ศึกษาด้วยตนเอง)
520-513	วิธีวิทยาการวิจัยทางการพัฒนาการเกษตร	3 (3-0-9)
520-596	สัมมนา 1	1 (1-0-3)
xxx-xxx	วิชาเลือก	3 (x-x-x)
xxx-xxx	วิชาเลือก	3 (x-x-x)
	รวม	10

ชั้นปีที่ 2

หลักสูตรแผน ก. แบบ ก. (2)

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
520-597	สัมมนา 2	1 (1-0-3)
xxx-xxx	วิชาเลือก	3 (x-x-x)
520-599	วิทยานิพนธ์	3 (0-18-0)
	รวม	10

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
520-599	วิทยานิพนธ์	6(0-18-0)
	รวม	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรแผน ข.

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
520-598	ปัญหาพิเศษ	3 (0-9-0)
xxx-xxx	วิชาเลือก	3 (x-x-x)
xxx-xxx	วิชาเลือก	3 (x-x-x)
	รวม	9

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
520-597	สัมมนา 2	1 (1-0-3)
xxx-xxx	วิชาเลือก	3 (x-x-x)
xxx-xxx	วิชาเลือก	3 (x-x-x)
	รวม	7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร
คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยคำถาม 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความต้องการในการศึกษาต่อ

โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตามความจำเป็นที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ ปี

3. สถานภาพปัจจุบัน

3.1 สมรส

3.2 โสด

3.3 อื่น ๆ โปรดระบุ

4. อาชีพ

4.1 รัฐบาล

4.2 ประกอบอาชีพส่วนตัว

4.3 เกษตรกร

4.4 ค้าขายหรือทำธุรกิจ

4.5 รัฐวิสาหกิจ

4.6 รับจ้าง

4.7 อื่น ๆ โปรดระบุ

5. คุณวุฒิทางการศึกษา

5.1 ระดับปริญญาตรี

5.2 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

5.3 กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

5.4 อื่น ๆ โปรดระบุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. คุณวุฒิทางการศึกษา พ.ศ.
7. ประสบการณ์ในการทำงาน
- 7.1 ไม่มี
- 7.2 มีโปรครระบุ ปี
8. งานที่ทำอยู่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร
- 8.1 ไม่เกี่ยวข้อง
- 8.2 เกี่ยวข้อง โปรครระบุ เกี่ยวข้องในด้าน
9. ปัจจุบันมีรายได้ที่ได้รับเท่าไรต่อเดือน
- 9.1 ไม่มี
- 9.2 มีโปรครระบุ บาท/เดือน

ตอนที่ 2 ความต้องการในการศึกษาต่อ

1. ท่านมีความต้องการในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือไม่
- 1.1 ต้องการ
- 1.2 ไม่ต้องการ
- 1.3 ไม่แน่ใจ
- 1.4 อื่น ๆ โปรครระบุ
2. สาเหตุที่ท่านต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 2.1 เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษา
- 2.2 เพื่อต้องการความรู้เพิ่มเติม
- 2.3 เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ
- 2.4 เพื่อต้องการประสบการณ์ใหม่
- 2.5 เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ
- 2.6 เพื่อนำมาปรับใช้ในการทำงาน
- 2.7 อื่น ๆ โปรครระบุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สาขาวิชาที่ท่านต้องการศึกษาต่อ (โปรดเรียงลำดับความต้องการจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับ)
- 3.1 สาขาพัฒนาการเกษตร
 - 3.2 สาขาส่งเสริมการเกษตร
 - 3.3 สาขาพืชศาสตร์
 - 3.4 สาขาสัตวศาสตร์
 - 3.5 สาขาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์เกษตร
 - 3.6 สาขาประมง
 - 3.7 สาขาโรคพืช / กัญญาวิทยา
 - 3.8 สาขาปฐพีวิทยา
 - 3.9 สาขาพัฒนาชุมชน
 - 3.10 สาขาเกษตรเชิงระบบ
 - 3.11 สาขาอื่น ๆ โปรดระบุ
4. ปัญหาหรืออุปสรรคที่จะทำให้ท่านไม่ได้ศึกษาต่อ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 4.1 มีภาระกิจส่วนตัวมาก
 - 4.2 มีภาระกิจทางครอบครัว
 - 4.3 มีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานหาคนแทนไม่ได้
 - 4.4 งานไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ไม่จำเป็นต้องศึกษาต่อ
 - 4.5 ไม่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือนเมื่อไปเรียนต่อ
 - 4.6 พื้นฐานความรู้ไม่พร้อมที่จะเรียนต่อ
 - 4.7 ขาดแคลนทุนในการศึกษาต่อ
 - 4.8 สอบแข่งขัน ไม่ได้
 - 4.9 กลัวเรียนไม่จบตามหลักสูตร
 - 4.10 อื่น ๆ โปรดระบุ
5. จากแผ่นพับแนะนำหลักสูตรปริญญาโทสาขาพัฒนาการเกษตรท่านเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่
- 5.1 เหมาะสม
 - 5.2 ไม่เหมาะสม เพราะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับปริญญาโทตลอดหลักสูตร สาขาพัฒนาการเกษตรเหมาะสมหรือไม่
- 6.1 เหมาะสม
- 6.2 ไม่เหมาะสม เพราะ
7. ถ้าท่านต้องการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตรท่านสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดจนจบหลักสูตรได้หรือไม่
- 7.1 ได้
- 7.2 ไม่ได้เพราะ
- 7.3 ไม่แน่ใจ เพราะ
8. ถ้าท่านได้รับการคัดเลือกให้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร ท่านจะเลือกเรียนในโปรแกรมใด
- 8.1 โปรแกรม ก. ต้องทำวิทยานิพนธ์
- 8.2 โปรแกรม ข. ไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์
9. ถ้าท่านได้รับการคัดเลือกให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร ท่านจะเลือกเรียนช่วงเวลาใด
- 9.1 ภาคปกติ (ในเวลาราชการ)
- 9.2 ภาคพิเศษ (นอกเวลาราชการ)
10. ถ้าท่านได้รับการคัดเลือกให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตรท่านจะเลือกเรียนที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังหรือไม่
- 10.1 เลือก เพราะ
- 10.2 ไม่เลือกเพราะ
- ชื่อเสียงดี คิดว่าสถาบันอื่นมีชื่อเสียงกว่า
- เดินทางสะดวก (ใกล้) ใกล้
- ค่าใช้จ่ายไม่แพง ค่าใช้จ่ายแพงเกินไป
- อื่น ๆ โปรดระบุ
- อื่น ๆ โปรดระบุ
11. ขอให้แสดงความคิดเห็นต่อหลักสูตรปริญญาโทสาขาพัฒนาการเกษตร
-
-
-

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักเกณฑ์คัดเลือก

คัดเลือกจากคุณสมบัติของผู้สมัครสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์ จำนวนที่รับ

- ภาคปกติ ปีละ 10 คน

- ภาคพิเศษ (นอกเวลาราชการ ปีละ 20 คน
ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตร

- ภาคปกติ ประมาณ 36,000 บาท

- ภาคพิเศษ (นอกเวลาราชการ) ประมาณ
132,000 บาท โดยเป็นค่า หน่วยกิต หน่วย
กิตละ 300 บาท

ภาคปกติและภาคพิเศษต้องชำระค่าบำรุงการ
ศึกษา ภาคเรียนละ 3,000 บาท ค่าธรรมเนียม
พิเศษสำหรับภาคปกติ 6,000 บาท หรือค่า
ธรรมเนียมพิเศษสำหรับภาคพิเศษ 30,000
บาท ที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามระเบียบของ
สถาบัน

ใบสมัคร/การติดต่อสอบถาม

1. สามารถซื้อใบสมัครได้ที่ตึกบัณฑิต
วิทยาลัยชั้น 11 คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถ.ฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

2. สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่
ภาควิชาเทคนิคเกษตร โทร 02 - 7373000
ต่อ 3153/3088 หรือ 02 - 3272970

ผู้ดำเนินโครงการ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการ
เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง

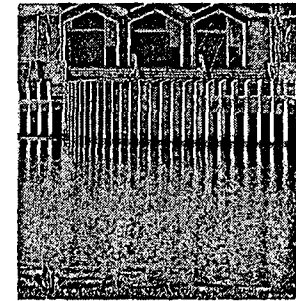

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หลักสูตรปริญญาโท

วิทยาศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ก้าวหน้าทันวิทยาการสื่อสารถูกต้อง

พัฒนาการเกษตรถูกทาง

ชื่อปริญญา

ไทย วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
(พัฒนาการเกษตร)

อังกฤษ Master of Science
(Agricultural Development)

หลักการและเหตุผล

เป็นการขยายฐานทางการศึกษาเพื่อเพิ่มทางเลือกให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตที่กำลังทำงานได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อเป็นการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการขยายตัวและเสริมความเข้มแข็งให้ภาคการเกษตร โดยมุ่งเน้นพัฒนาเสริมสร้างองค์ความรู้ให้บัณฑิตมีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา ตลอดจนถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรในแนวสหสาขาวิชา

ปรัชญาของหลักสูตร

มุ่งผลิตมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ บริหารจัดการแก้ปัญหาด้านการพัฒนาการเกษตร สามารถชี้นำสังคมได้อย่างสอดคล้องเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. ผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถปรับตัว

2. ส่งเสริมการวิจัยทางพัฒนาการเกษตรที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

3. ส่งเสริมพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีการบริการข้อมูล ข่าวสาร และวิชาการเกษตรที่เหมาะสมสู่ชุมชน

4. สนองนโยบายของรัฐและเอกชนในการพัฒนาคุณภาพบุคลากร

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรมี 2 แผน คือ
แผนที่ 1 ศึกษางานรายวิชาและต้องทำวิทยานิพนธ์ จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต

แผนที่ 2 เน้นการศึกษางานรายวิชาโดยไม่ต้องทำ วิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 44 หน่วยกิต

สามารถเลือกเรียนแผนใดแผนหนึ่งก็ได้มีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

กระบวนวิชา	แผนที่ 1 (หน่วยกิต)	แผนที่ 2 (หน่วยกิต)
หมวดวิชา	20	32
- วิชาเอกบังคับ	11	11
- วิชาเอกเลือก	9	21
หมวดวิชาเลือกเสรี		
- ไม่น้อยกว่า	6	6
- วิทยานิพนธ์	12	-
- การค้นคว้าอิสระ	-	6

1. หมวดวิชาเอก

วิชาเอกบังคับ มี 5 สาขาวิชาดังนี้

- ทฤษฎีและปรัชญาการพัฒนา
- การวิเคราะห์ระบบเกษตร
- ระเบียบวิธีวิจัยทางพัฒนาการเกษตร
- สัมมนา 1
- สัมมนา 2

หมวดวิชาเอกเลือก มีดังนี้

- ก. กลุ่มส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาชุมชน
- ข. กลุ่มวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
- ค. กลุ่มนิเทศศาสตร์เกษตร

2. หมวดวิชาเลือกเสรี

สามารถเลือกเรียนรายวิชาที่เปิดสอนในคณะเทคโนโลยีการเกษตรได้ตามความสนใจ

ระยะเวลาเปิดสอน

ปีการศึกษา 2545 เป็นต้นไป

คุณสมบัติผู้สมัคร

1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเกษตรศาสตร์หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. หรือเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ และได้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร และชนบทมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี

3. เป็นผู้ที่มิคุณสมบัติตามระเบียบสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยการศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย